

правого зобов'язання даної МО. Для застосування норм статей Проекту не вимагається наявності будь-якої шкоди. Деякі вчені не погоджуються з даним висновком. Більшість вважають, що підставою відповідальності в даному випадку є наявність протиправної поведінки, порушення міжнародних зобов'язань, наявність вини, збитку і причинно-наслідкового зв'язку між вчиненням діянн і завданою шкодою. На мою думку, підставою міжнародної відповідальності є вчинене міжнародною організацією винне, протиправне діянн і настання лише шкоди не є підставою міжнародної відповідальності, тут головну роль відіграє сам факт вчинення міжнародно-протиправного діянн. Тому, я вважаю, що Комісії, яка працює над даним Проектом, необхідно просто дещо деталізувати і розширити ст. 3 Проекту.

Необхідно відмітити, що відповідно до ч. 1 ст. 4 Проекту міжнародній організації може бути приписане діянн її органа чи агента (посадової особи або іншої особи чи утворення, через яких дана організація здійснює свою діяльність). Тому в даному випадку негативна поведінка органа чи агента міжнародної організації може стати підставою міжнародно-правової відповідальності. Також відповідальність настає і тоді, коли відбувається перевищення повноважень посадовими особами даної організації або порушення наказів (ст. 6).

Міжнародні організації можуть нести як політичну, так і матеріальну відповідальність.

Політична відповідальність організації може наступити у разі порушення нею своїх функцій, невиконання угод, укладених з іншими організаціями та державами, за втручання у внутрішні справи суб'єктів міжнародного права.

Матеріальна відповідальність МО може виникнути у разі порушення законних прав своїх співробітників, експертів, перебору грошових сум і т.д. Вони також зобов'язані відповідати перед урядами тієї держави, на території якої розміщуються їхні штаб-квартири, за протиправні дії (наприклад за необґрунтоване відчуження землі, несплату комунальних послуг).

Важливим щодо визначення відповідальності МО є те, що Проект передбачає обставини, що виключають протиправність діянн, а отже і саму відповідальність. Глава 5 до таких обставин відносить згоду, самооборону, контрзаходи, форс-мажор, лихо та стан необхідності (ст. 17-22).

МО може відшкодувати шкоду у формі реституції, сатисфакції, компенсації. Але необхідно зазначити, що при визначенні обсягу і форми відшкодування МО також враховується і додаткова шкода, яка завдається умисно або необережно діяннми потерпілої особи. Також важливим елементом відповідальності МО є те, що якщо МО не може забезпечити відшкодування шкоди, яку вона завдала потерпілій стороні, то у членів організації жодних субсидіарних зобов'язань не виникає. Тобто, звідси можна зробити висновок, що міжнародна організація самостійно відповідає за своїми зобов'язаннями.

Отже, питання міжнародної відповідальності міжнародних організацій залишається проблемним у науці міжнародного права, так як немає

чіткого нормативного закріплення у міжнародному законодавстві, а Проект про відповідальність міжнародних організацій за міжнародну протиправну діяльність, що розробляється Комісією міжнародного права, що є єдиним джерелом по даному питанню, на мою думку не розкриває повністю аспекти і основні особливості відповідальності МО, так як в ньому існує багато недоліків, пов'язаних з співвідношенням відповідальності держав і міжнародних організацій.

Дубей Т.

Національний університет «Одеська юридична академія»

ЧОРНОМОРСЬКЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВТОВАРИСТВО

Перш за все мені хотілося б зазначити, те, що ця тема була обрана мною тому що організаційно правові засади діяльності чорноморського економічного співтовариства все ж таки відіграють та посідають досить важливе місце.

Щодо проблематики даного питання то слід зазначити, те що зважаючи на незначний строк функціонування ОЧЕС, у вітчизняній літературі з права міжнародних організацій особливості правосуб'єктності ОЧЕС вивчалися лише фрагментарно. Відсутні дослідження, присвячені аналізу правової природи актів, що приймаються в рамках ОЧЕС. Також залишилися поза увагою українських вчених основні міжнародно-правові засади співтовариства між ОЧЕС та Євросоюзом і третіми державами.

Хід чорноморського процесу підтверджує думку про те, що, хоча кожна з держав-учасниць Чорноморського економічного співтовариства самостійно розробляє свої шляхи входження до системи міжнародних економічних відносин та доступу до світового досвіду регулювання економічної діяльності, усі чорноморські держави вимушені продовжувати пошук оптимально можливих варіантів гармонізації своїх господарських механізмів із тими, що діють в межах Чорноморського регіону. Перетворення консультативного форуму, яким упродовж майже семи років було Чорноморське економічне співтовариство, на міжнародну економічну організацію вимагало формування договірно-правової бази цього міждержавного об'єднання та його наділення усіма функціями та атрибутами міжнародної економічної організації, що зумовило статус ОЧЕС як вторинного суб'єкта міжнародного права.

ОЧЕС має сталу договірну основу, спільні органи управління, структура яких докладно викладається в роботі, а також є автономною щодо своїх держав-учасниць. Особливістю організаційної структури ОЧЕС є наявність самостійних органів, що входять до системи ОЧЕС у статусі пов'язаних із ЧЕС органів, які, в свою чергу, мають свої інституційні механізми.

Автономність волі ОЧЕС полягає в ухваленні нею правових актів: резолюцій, рекомендацій, рішень та декларацій, а також у вчиненні нею між-